

نگاه به همسایگان؛ آغاز دیپلماسی منطقه‌ای

مروری بر عملکرد سیاست خارجی دولت سیزدهم یک سال پس از آغاز

۱۰

تور جام جهانی پهن شد

دفاتر خدمات مسافرتی فروش بسته‌های سفر به قطر را آغاز کرده‌اند و تورهای جام جهانی قطر با قیمت‌های نجومی فروخته می‌شوند

۱۴

تقویت سپر سایبری ایران

در حالی که ۵سال از تقسیم‌کار در حوزه امنیت سایبری گذشته اکنون نیاز به بازنگری و ساماندهی این حوزه اجتناب‌ناپذیر شده است

۱۱

همیشه یک جامعه

عکس: هاشمیپور / علی‌رضا طارمی

«نه» به بی‌عدالتی آموزشی

گزارش همشهری از تجمع اعتراضی دانش‌آموزان محروم و مرزی که معتقدند با مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی و تأثیر قطعی معدل بر کنکور، هزینه تحصیل‌شان گران‌تر و فرصت ورودشان به دانشگاه کمتر شده است

مريم سرخوش

روزنامه‌نگار

بیشتر از ۵۰۰،۴۰۰ کیلومتر راه از مناطق مرزی و محروم آمدن‌اند تا بگویند مصوبات جدید درباره کنکور، تیر خلاصی است به عدالت آموزشی که همیشه فقط شعارش را شنیده‌اند. به گفته خودشان تمام این سال‌های کمبود و نبود امکانات آموزشی را تحمل کرده‌اند اما حالا قرار است با همین کمبودها برای ورودشان به دانشگاه ارزیابی شوند؛ اتفاقی که بوی بی‌عدالتی و تبعیض می‌دهد. آنها روز گذشته همزمان با دیدار با اعضای دیده‌بان شفافیت و عدالت و تصدای از نمایندگان مجلس، تجمع کرده و صدای اعتراض‌شان به مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره تأثیر قطعی معدل در کنکور، را بلند کردند. تجمع‌شان در مسجد الرحمان خیابان سپهبدفرتی و با صحبت‌های احمد توکلی، رئیس هیأت مدیره دیده‌بان شفافیت و عدالت، رسمی می‌شود. کنار هم نشسته و پلاکاردهایی هم در دست‌شان است. روی پلاکاردها نوشته شده: «ما دیگه پول نداریم برای معدل نداریم»، «نه به بی‌عدالتی آموزشی»، «آی مافیا دیگه بسه، رات نمی‌دیم به مدرسه»، «مردیم از زور استرس، مجلس به داد ما برس»

رئیس هیأت مدیره دیده‌بان شفافیت و عدالت فرصت قبول شدن در کنکور برای این دانش‌آموزان و خانواده‌هایشان درباره تأثیر قطعی معدل در کنکور گفت: «بهر انقلاب بارها مخالفتش را با بی‌عدالتی آموزشی مطرح کرده است. باید فرصت قبول شدن در کنکور برای همه وجود داشته باشد و اجازه نداریم فرصت‌های نامناسب را بیشتر کنیم. دانشگاه دولتی برای عموم جامعه است و توزیع امتیازات باید عادلانه صورت بگیرد. باید به مسئولان کمک کنیم که جلوی چنین مصوباتی گرفته شود چرا که ما طرفدار جوانانی هستیم که دنبال حق خودشان هستند. ما طرفدار کسانی هستیم که با این مصوبه به آنها ظلم می‌شود. با این وضعیت دانش‌آموزانی که بضاعت کمتری دارند نمی‌توانند از امکانات موجود استفاده کنند».

ادامه مراسم به‌دست نمایندگان دانش‌آموزان در هر استان، افتاد. آنها هم درباره متضاد بودن مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی با فرمایشات رهبر انقلاب و درخواست از نمایندگان مجلس برای رد این مصوبه تبعیض آمیز و ناعادلانه صحبت و اعلام کردند که تنها امیدشان برای عبور از زندگی سخت در مناطق محروم، از دست رفته. پولی شدن آموزش یک راه برایشان می‌گذارد، اگر سپر باشند بی‌سواد بمانند و کار گری کنند و اگر هم دختر، تن به ازدواج‌های اجباری بدهند.

مشکلات مصوبه جدید پیش از گذشته

مسعود رشیدی، نماینده دانش‌آموزان مر برون

است. کارشناسی الهیات دارد اما می‌خواهد در کنکور تجربی شرکت کند. او درباره مشکلات دانش‌آموزان منطقه‌اش صحبت کرد: «مهم‌ترین مشکل تأثیر قطعی معدل این است که در منطقه‌های مثل زاهدان یا کردستان یک دانش‌آموز محروم از امکانات آموزشی باید با کسی رقابت کند که بهترین معلم و آموزش‌ها را در اختیار داشته است. مهم این است که امنیت سؤالات امتحانات نهایی وجود ندارد. طبق گفته شورای عالی انقلاب فرهنگی ۲۵/۱۰۰ کم‌گرفتن نمره باعث می‌شود حدود ۱۵ هزار رتبه کاهش پیدا کند و این عین بی‌عدالتی است. در تأثیر مثبت معدل چنین مشکلی وجود نداشت اما در تأثیر قطعی معدل بحث امکانات، آموزش و معلم در مناطق محروم مؤثر است چرا که اکنون امتحانات نهایی منظر است و باید دانش‌آموز از عدالت آموزشی برخوردار باشد. او ادامه داد: «برای کنکور آینده می‌خواهند زیر گروه و ضریب‌ها را حذف کنند. هیچ‌اشکالی ندارد اما امتحانات نهایی را قبول می‌کنیم اما چه کسی تضمین می‌کند که این امتحانات امنیت دارند. کنکور به شیوه قبلی مشکل داشت اما با مصوبه جدید، کنکور ۱۰۰ برابر دتر می‌شود.

تريم نمره: ۵۰ تا ۱۰ میلیون تومان

علی محمدی، از طرف دانش‌آموزان آذربایجان غربی صحبت کرد: «این مصوبه ایرادهای زیادی دارد. از تأثیر قطعی معدل تا ناهمساز بودن مدارس در نقاط مختلف کشور، تقلب‌ها و نبود امنیتی که در برگزاری امتحانات مدارس مزای وجود داشته باشد. حداقل در شهرهای مرزی و محروم آذربایجان غربی هیچ‌معلمی نداریم که به معنی واقعی درس تخصصی را آموزش دهد. کمبود معلم باعث می‌شود معلم ریاضی درس فیزیک بدهد و معلم زیست کلاس شیمی بر گزار کند. سال‌هاست وجود

رشته‌های خوب برای بچه پولدارها

یک‌نکته

با پایان صحبت‌های نمایندگان دانش‌آموزان، جلال رشیدی کوچی، نماینده مجلس که پیش از این هم انتقادات زیادی به مصوبه شورای عالی داشته پاسخگویی معترض‌شان می‌شود. او گفت: «این مصوبه، مثل قرارداد ترک‌مانجی این بار در حوزه آموزش است و به این معنا که از این پس رشته‌های خوب برای بچه‌هایی که خانواده‌های پولدار دارند خواهد بود و آینده‌بهر تنها برای آنها فراهم خواهد شد.» او تأکید می‌کند که کنکور در گذشته شرایط خوبی نداشته اما از چیزی که اکنون مصوب شده، بهتر بوده است: «کلاس می‌کنیم که راهکار قانونی برای متوقف یا ابطال کردن آن پیدا کنیم، چرا که قرار نبود رئیس‌جمهوری این مصوبه را ابلاغ کند و به همین دلیل هم دفوریت آن از صحن علنی مجلس خارج شده بود. البته در آخرین جلسه‌ای که در این باره با هیأت دولت برگزار شد، برخی از اعضای هیأت رئیسه این مسئله را مطرح کردند و رئیس‌جمهوری هم قول داد که مجدداً این مصوبه را بررسی کنند.» رشیدی کوچی همچنین در حاشیه این اعتراض و در پاسخ به سؤال همشهری که: «به نظر می‌رسد با این مصوبه دیگر شاهد تحقق شعار آموزش رایگان نیستیم، می‌گویید: «در قانون اساسی تکالیف دولت کاملاً مشخص شده و یکی از آنها آموزش رایگان است. دولت باید شرایطی را فراهم کند که آموزش رایگان برای آحاد مردم اتفاق بیفتد. اما واقعاً با این روند شرایط به سمت پولی شدن آموزش در حرکت است. مدارس دولتی اکنون در پایین‌ترین سطح خود

نابرابری باعث شده دانش‌آموزان مناطق محروم، پشت‌خواب باشند و اگر هم چیزی یاد می‌گیرند به واسطه تلاش‌های فردی است. او ادامه داد: «با شرایطی که اکنون برای ما به‌وجود آورده‌اند باید هزینه اضافه‌ای هم برای ترمیم معدل و درس برداخت کنیم. علاوه بر آن بکچ‌های ترمیم نمره ۵ تا ۱۰ میلیون به بالا فروخته می‌شوند. آموزش و پرورش هیچ اهمیتی برای ما قابل نیست و حتی برای امتحانات ترمیم معدل هم از ما پول می‌گیرد و برای هر درس باید ۲ تا ۷۰ هزار تومان پرداخت کنیم.»

یزدان مصطفایی، به نمایندگی از دانش‌آموزان بویراحمد، اعتراضی به این مصوبه کرد. او گفت: مشکلات این مصوبه ایرادات تراز می‌شود. که تأثیر قطعی معدل در نظر گرفته می‌شود معدل تراز پیدا می‌کند و نسبت به بقیه داوطلبان سنجیده می‌شود. سؤالات امتحانات نهایی در دوره‌های مختلف، شرایط متفاوتی دارد. زمانی که سؤالات سخت است گرفتن تراز بالا سخت‌تر می‌شود و با سؤالات آسان، تراز بهتری به‌دست می‌آید. دانش‌آموزان این منطقه به هیچ عنوان نمرات مناسبی ندارند که شانس قبولی در رشته‌های خوب داشته باشند و این یعنی که امید به کسب نمره مناسب در کنکور و شانس قبولی هم برای این دانش‌آموزان دیگر وجود نخواهد داشت.»

دانشگاه: کورسوی امید خانواده‌های بی‌بضاعت

زاده حقیقی دانش‌آموز کرچی است. او، اعتراض را اینگونه بیان کرد: «برای دخترانی مثل من باین همه محدودیت‌های خانوادگی هیچ راهی جز قبولی در کنکور وجود ندارد. پدرم می‌گوید با کنکور قبول شو یا ازدواج کن. من حتی اجازه ندارم کارهایی مثل آرایشگری یاد بگیرم یا بتوانم درآمدی برای خودم داشته باشم.» آمنه محمدی، مادر یکی از دانش‌آموزان تهرانی هم گفت: «این مصوبه باید تغییر کند. دانشگاه کورسوی امید خانواده‌های بی‌بضاعت برای رسیدن فرزندانمان به زندگی بهتر است. این چیزی است که سال‌ها در گوش ما خوانده‌اند و هیچ راه دیگری هم برای ما نگذاشته‌اند. در جامعه ایرانی یا باید پولدار باشی که احترام تحصیلی کرده‌در دانشگاه نبوده‌اند اما این نوبتشان در مسیر درست استفاده کرده‌اند. دانش‌آموزی داریم که در درس ریاضی قوی و در درس ادبیات ضعیف است، به جای تقویت بیشتر در حوزه ریاضی او را به سمت یادگیری بیشتر ادبیات سوق می‌دهیم تا نفاقت ضعیفش پوشش داده شود. این اشتباه است. حالا ما جمعیت زیادی از تحصیل‌کردگان بی‌کسب داریم که به جای معرور دادن آموزش و پرورش روی کنکور و سنجش تمرکز کرده‌اند. تجربه نشان داده که افراد برای بر خورداری از شغل و درآمد خوب نیازمند آموزش عالی فنی هستند اما در مناطق محروم این شرایط وجود ندارد و کنکور تنها امید این بچه‌ها شده است.» این نماینده مجلس معتقد است با این مصوبه مسیر اشتباه گذشته تقویت خواهد شد.

حسین مرادی، اهل کرمانشاه است: «افزوند پست کنکور ی دارم و با حقوق کارمندی حتی نمی‌توانم هزینه‌های ترمیم معدل آنها را تأمین کنم. تورم و مشکلات اقتصادی به اندازه کافی چوبان است. هیچ امکانات آموزشی به جز آموزش رایگان و نصفه و نیمه هم ندارم اما حالا می‌خواهند ما را براساس همین آموزش‌های کم ارزیابی کنند. اینها را زهرساقی می‌گویند که از عشاير لرستان است و به یکبار فرصت ترمیم معدل هم اعتراض دارد.» این شرایط ما را مجبور به خرید بکچ‌های آموزشی می‌کند اما قطعا پولش را نداریم. در ۳ سال کرونا برخی دوستان من حتی نتوانستند یک کوشی موبایل برای شرکت در کلاس‌های آنلاین تهیه کنند. حال‌این که عدالتی است که آنها را براساس معدل و نمره ۳سال پایانی تحصیل‌شان ارزیابی می‌کند.»

وجود ندارد و همین نشان‌دهنده وضعیت اسفناک دانش‌آموزان این منطقه است: «کنکوری‌های مناطق محروم و دانش‌آموزان عشاير افسریدی گرفتارند. آنها آینده‌ای ندارند و تنها امیدشان را هم با این مصوبه از دست رفته می‌بینند. اگر قرار است تأثیر قطعی معدل لحاظ شود، باید آموزش برای دانش‌آموزان کلکس و کیر نشین با مدارس تهران یکسان باشند.» رحمتی هم معلم ریاضی است و چنین مصوبه‌ای را با توجه به فقر آموزشی در مناطق محروم عادلانه نمی‌داند: «کتاب‌های درسی هر سال تحویل می‌دهند و کتابی از معلمان در مناطق محروم امکان تدریس آن را ندارند.» صحبت‌های او را امین آزاد ادامه می‌دهد که محصل یکی از مدارس جنوب تهران است: «برای تأیید این مصوبه نظرسنجی می‌گذارند اما نظرسنجی‌هایشان بر از نتایج است. در شبکه‌شاد نظرسنجی می‌گذارند که حتی دانش‌آموزان کلاس اول هم می‌توانند رأی دهند. با در صدا و سیما نظرسنجی می‌گذارند که آرای مخالفان مصوبه بیشتر از موافقان است. مردم و دانش‌آموزانی که قرار است از این مصوبه سود ببرند همه ناراضی هستند و نمی‌دانیم سودش به چه کسانی خواهد رسید.» امیر علوی هم از دانش‌آموزان کرمانی است: «سال ۹۳ و ۹۴ تأثیر قطعی معدل وجود داشت و دیوان عدالت اداری سال ۹۴ آن را لغو منوط به این کرد که باید برای این مصوبه متوسطه امتحانات نهایی برگزار شود. اما حالا تنها برای سال دوازدهم این مسئله وجود دارد. به همین دلیل مصوبه شورا خلاف این رأی است.» علوی به اصلاح‌های مداوم مصوبه هم اعتراض دارد و عنوان می‌کند: «یکسار می‌گویند ۱۰ بار امکان امتحان برای ترمیم نمره وجود دارد، بعد از یکبار کاهش پیدا می‌کند و بعد هم می‌شود یکبار. در مصوبه‌ای هم که رئیس‌جمهوری ابلاغ کرده برای سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ است اما برای کنکور آینده قرار است اجرا شود، ما که نمی‌دانیم قرار است چه بلایی سرمان بیآورد.»

خلاصه گزارش

یادداشت

امید صبوری

روزنامه‌نگار

اسپایکو «زشت»!

ابهامات مهم درباره تولید و توزیع یک واکسن مشترک در ایران

بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در هفته‌های گذشته در حالی به جلسه علنی مجلس شورای اسلامی رفته بود که ۳۷ نفر از نمایندگان، از وی خواسته بودند در خصوص سؤالات و ابهاماتی که واکسن‌سایون کرونا به‌وجود آورده، پاسخگو باشد. البته این چالش، با نظر موافق اهالی بهارستان به سود این عضو کابینه پایان یافت.

یکی از محورهایی که نمایندگان منتقد، از عین‌اللهی خواسته بودند تا درباره آن توضیح دهد مکانیسم انتخاب واکسن‌ها و شائبه‌های حمایت از برخی شرکت‌ها در روند تأمین نیازهای کشور بود.

یکی از نمایندگان بگیر این موضوع، با ارسال مستندات در خصوص شیوه فعالیت و اعطای مجوز به یکی از این شرکت‌های ایرانی، ابهاماتی را مطرح کرده که در نوع خود قابل تأمل و توجه است.

بر این اساس، واکسن اسپایکوژن که یکی از واکسن‌های تولید مشترک کرونا در کشورمان محسوب می‌شود، در حالی با همکاری یک شرکت ایران و یک شرکت استرالیایی ساخته شده که وزارت بهداشت ۸ میلیون دوز از آن را تحویل گرفته است. (https://www.hamshahronline.ir/news/94809) ابهام اصلی از آنجا شکل گرفت که اوایل سال جاری، وزارت بهداشت استرالیا با انتشار اطلاعیه‌ای رسمی اعلام کرده، شریک شرکت سینازن یعنی شرکت Pty Vaccine استرالیا را به مبلغ ۱۳ هزار دلار جریمه کرده است.

اما موضوع مهم، دلیل این جریمه است که براساس اطلاعیه فوق، «تبلیغ واکسن تأیید نشده COVID-19» بوده که تاریخ فوق یعنی ۴ فروردین ماه امسال، همچنان تحت آزمایش بالینی قرار داشته است اما شرکت استرالیایی آن را در شبکه‌های اجتماعی تبلیغ کرده است.

ضمن آنکه وزارت بهداشت استرالیا تأکید کرده در زمان مذکور، این واکسن هنوز تحت کارآزمایی بالینی قرار داشته است.

این تأکید و اعلام رسمی در حالی است که از نیمه مهرماه سال ۱۴۰۰ یعنی حدود ۶ماه قبل از اطلاعیه مقامات مسئول استرالیایی به‌عنوان شریک این واکسن، سازمان غذا و دارو مجوز مصرف اضطراری واکسن کرونای اسپایکوژن را صادر کرده بود.

ضمن آنکه در حالی در اوایل خرداد سال گذشته، مجوز مطالعه فاز ۲ واکسن اسپایکوژن صادر شد که یکی از محققان اصلی آن، مسئولیتی مهم در کمیته‌های مربوط به مقابله با ویروس کرونا در کشور داشت.

همچنین بیمارگیری مطالعه فاز ۳ که از حساسیت خاصی در مطالعات برخوردار است و جمعیت قابل توجهی را شامل می‌شود، از روز شنبه ۱۶ مردادماه سال ۱۴۰۰ آغاز شد. طبق پروتکل‌های مطالعه قرار بود، ابتدا ۲۰۰ واکسن با فاصله ۲۱ روز تزریق شود و پیامدهای آن، ۱۴ روز پس از دریافت دوز دوم مورد بررسی قرار بگیرد.

با این اوصاف، تزریق دوز دوم باید از روز عین‌شهریور به بعد و پیامدهای آن، ۲۰ شهریور به بعد انجام می‌شد. پیامدهای یعنی آخر یعنی بسوزن خنده‌های نامطلوب و غیرمنتظره نباید تا اوایل اسفندماه سال قبل، مورد رصد قرار می‌گرفت.

بر اساس توصیه‌ها و استانداردهای سازمان‌های زیگولوتوری جهانی، حداقل ۲ماه زمان برای مطالعه بالینی و ارائه نتایج برای نمایندگان از ایمنی واکسن جدید لازم است که با محاسبه این زمان، نتایج مربوط به عوارض جانبی زودتر از اوایل آبان، مهیای بررسی نمی‌شد.

اما در همین وضعیت، مجوز مصرف اضطراری این واکسن در ۱۵ مهرماه صادر شد! ابهام مهم بعدی به مطلب منتشره توسط روزنامه استرالیایی «فاینشیال ریویو» در اواخر شهریورماه سال گذشته یعنی زمان اوج مطالعات واکسن اسپایکوژن در کشورمان بازمی‌گردد.

طبق این اطلاعات که توسط شریک استرالیایی سینازن یا خود این شرکت تکذیب نشده، نیکولای پتروفسکی، بنیانگذار شرکت خصوصی Vaxine، با شرکت بزرگ دارویی استرالیا به نام «ایمورن» به توافق رسیده بود تا صد میلیون دلار برای خرید شرکت «وکسین» بپردازد.

اما ایمورن فاش کرد که واکسن کووید-۱۹ شرکت سینازن که با نام «اسپایکوژن» شناخته می‌شود، همان واکسن شرکت استرالیایی «وکسین» به نام «کووکس-۱۹» نیست و تنها یک نسخه کپی است. پیش از این، شرکت وکسین (شریک سینازن) در مورد این موضوع اطلاعاتی منتشر نکرده بود.

با این اوصاف، چگونه چنین ابهامات مهمی در روند مطالعات و صدور مجوزهای واکسن مذکور نادیده گرفته شده است و مسئولان قبل و فعلی سازمان غذا و دارو، بر چه اساسی این اظهارات فاحش را در خصوص نظارت بر واکسن به‌ظاهر مشترک ایران و استرالیا مرتکب شده‌اند؟

روی پلاکاردها نوشته شده: «ما دیگه پول نداریم برای معدل نداریم»، «نه به بی‌عدالتی آموزشی»، «آی مافیا دیگه بسه، رات نمی‌دیم به مدرسه»، «مردیم از زور استرس، مجلس به داد ما برس»

رئیس هیات مدیره دیده‌بان شفافیت و عدالت: رهبر انقلاب بارها مخالفتش را با بی‌عدالتی آموزشی مطرح کرده است. باید فرصت قبول شدن در کنکور برای همه وجود داشته باشد و اجازه نداریم فرصت‌های نامناسب را بیشتر کنیم. دانشگاه دولتی برای عموم جامعه است و توزیع امتیازات باید عادلانه صورت بگیرد. باید به مسئولان کمک کنیم که جلوی چنین مصوباتی گرفته شود چرا که ما طرفدار جوانانی هستیم که به دنبال حق خودشان هستیم. ما طرفدار کسانی هستیم که با این مصوبه به آنها ظلم می‌شود. با این وضعیت دانش‌آموزانی که بضاعت کمتری دارند نمی‌توانند از امکانات موجود استفاده کنند.

مسعود رشیدی، نماینده دانش‌آموزان مریوانی: برای کنکور آینده ضریب‌ها را حذف کنند. هیچ‌اشکالی ندارد ما امتحانات نهایی را قبول می‌کنیم اما چه کسی تضمین می‌کند که این امتحانات امنیت دارند. کنکور به شیوه قبلی مشکل داشت اما با مصوبه جدید، کنکور ۱۰۰ برابر دتر می‌شود

علی محمدی، از آذربایجان غربی: آیا شرایطی که اکنون برای ما به وجود آورده‌اند باید هزینه اضافه‌ای هم برای ترمیم معدل و درس برداخت کنیم. علاوه بر آن بکچ‌های ترمیم نمره ۵ تا ۱۰ میلیون به بالا فروخته می‌شوند. آموزش و پرورش هیچ اهمیتی برای ما قابل نیست و حتی برای امتحانات ترمیم معدل هم از ما پول می‌گیرد و برای هر درس باید ۲ تا ۷۰ هزار تومان پرداخت کنیم.